

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **JUDr. R. M.**, bývajúceho v M., zastúpeného advokátom JUDr. Igorom Raábom, so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 57, proti žalovaným **1/ Ing. Š. K.**, bývajúcemu v P., **2/ MVDr. Š. K.**, bývajúcemu vo V., obaja zastúpení advokátkou JUDr. Andreou Cúgovou, so sídlom v Bratislave, Svätoplukova 28, za účasti vedľajšej účastníčky na strane žalovaných Slovenskej kancelárie poisťovateľov, Bratislava, so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta 82, IČO: 36 062 235, zastúpenej Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, o **náhradu škody na zdraví**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 5 C 473/2002, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 11. júna 2014 sp.zn. 11Co 492/2014, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava (ďalej len „okresný súd“), po zrušení medzitýmneho rozsudku z 2. júla 2012 č.k. 5 C 473/2002-842 uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 6. februára 2013 sp.zn. 11Co 301/2012, vo veci opätovne rozhodol medzitýmny rozsudkom (v poradí druhým) z 30. mája 2013, č.k. 5 C 473/2002-927 v znení opravného uznesenia z 1. apríla 2014, č.k. 5C 473/2002-972 a určil, že žalovaní 1/ a 2/ zodpovedajú spoločne a nerozdielne žalobcovi za vzniknutú škodu vo výške 20%. Po právnej stránke posúdil žalobný nárok podľa ustanovenia § 427 a § 431 Občianskeho zákonníka ako škodu, ktorá vznikla následkom stretu dvoch dopravných prostriedkov. V odôvodnení uviedol, že pri vzájomnom vyporiadaní škody medzi prevádzateľmi dopravných prostriedkov sa ich podiel na spôsobenej škode určí podľa ich účasti na nej. Objektívnu mieru účasti pritom vyjadruje aj prípadné zavinené konanie alebo opomenutie jednotlivých prevádzateľov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovaný 1/ viedol motorové vozidlo (so súhlasom žalovaného 2/) pod vplyvom alkoholu,

nesprávnou technikou jazdy a nedovolenou, ako aj neprimeranou rýchlosťou. Vo vzťahu k žalobcovi bolo preukázané, že porušil dôležitú dopravnú povinnosť, keď nerešpektoval dopravné značenie "Stoj, daj prednosť v jazde", plynule vošiel do križovatky z vedľajšej cesty a nedal prednosť v jazde vozidlu jazdiacemu po hlavnej ceste. S poukazom na závery kontrolného znaleckého dokazovania súd dospel k záveru, že na vzniku škody sa podieľal aj žalovaný 1/, pretože ak by jazdil primeranou a dovolenou rýchlosťou, mal by dlhší čas na reakciu na dopravnú situáciu na ceste a mohol kolízii zabrániť, pričom tiež jazdil pod vplyvom alkoholu, čo mohlo spôsobiť jeho nesprávne a pomalšie reakcie na situáciu pred dopravnou nehodou. Keďže však dopravnú nehodu v podstatnej miere zapríčinil samotný žalobca, súd určil spoluzodpovednosť žalovaných za spôsobenú škodu v rozsahu 20%. Námietky žalovaných vo vzťahu k neodstráneniu rozporov medzi znaleckými posudkami MUDr. J. Z. a MUDr. Ľ. S., PhD., vyhodnotil ako nedôvodné, nakoľko závery ich posudkov nepovažoval za rozporné, keď obaja znalci sa zhodli v tom, že reakčná schopnosť vodiča pod vplyvom alkoholu sa predlžuje a otázku reakčného času žalovaného 1/ na dopravnú nehodu posúdili znalci z odboru cestnej dopravy. Proti tomuto rozhodnutiu podali odvolanie obaja žalovaní a vedľajšia účastníčka na strane žalovaných.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 11. júna 2014 sp.zn. 11Co 492/2014 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v znení opravného uznesenia potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods.1, 2 O.s.p.). Odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu a na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec posúdil aj po právnej stránke správne, pričom odôvodnenie jeho rozhodnutia bolo súladné s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. V celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, na ktoré v podrobnostiach odkázal. Zhodne so súdom prvého stupňa bol toho názoru, že zodpovednosť žalovaných za vzniknutú škodu na zdraví žalobcu je preukázaná podľa ich účasti na jej vzniku v rozsahu 20%. Námietka odvolateľov, že im bola odňatá možnosť konať pred súdom, nebola dôvodná, pretože okresný súd vykonal dôkazy predpísaným spôsobom. Znalecké posudky neboli čítané na pojednávaní dňa 30. mája 2013 so súhlasom právnej zástupkyne žalovaných a tiež z dôvodu, že účastníkom boli doručené a poznali ich obsah, okresnému súdu teda nemožno vytýkať nesprávny procesný postup v rozpore s § 129 ods. 1 O.s.p. Právna zástupkyňa žalovaných na pojednávaní nevzniesla námietku proti protokolácii zápisnice, ani nepožiadala o jej opravu podľa vyhlášky č. 543/2005 Z.z., preto odvolací súd vychádzal z toho, že údaje v zápisnici, ktorá je verejnou listinou, sú pravdivé. K námietkam odvolateľov, týkajúcim sa právneho posúdenia veci,

odvolací súd uviedol, že zákonný predpoklad účasti na vzniknutej škode je splnený, pokiaľ s určitou okolnosťou na strane niektorého z prevádzateľov je spojený vznik škody. V súdnej praxi je už ustálený právny názor, že vyporiadanie závislé na tejto účasti a končená úvaha o tom, v akej miere sa na spôsobení škody podieľali jednotliví účastníci dopravnej nehody, predpokladá zhodnotenie všetkých skutkových okolností konkrétneho stretu prevádzok a nehodového deja, ktoré boli hlavnými príčinami vzniku škody a ktoré mohli mať a mali vplyv na výsledok a to okolností subjektívnej i objektívnej povahy, avšak nie izolovane, ale vo vzájomnej súvislosti z hľadiska významu pre vznik škody. Každý z prevádzateľov potom nesie zodpovednosť za škodu úmerne svojej účasti, ktorú mal na spôsobení škody. Príčinou vzniku škody je každé konanie či opomenutie prípadne aj okolnosť, bez existencie ktorej by k škodnému následku nedošlo, pričom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí, že ide o jednu z hlavných príčin, ktoré sa podieľali na nepriaznivom následku. Okresný súd pri určení týchto príčin a miery účasti prevádzateľov na dopravnej nehode, ako aj zohľadnením okolností na strane žalovaného 1/, ktoré z časového hľadiska mohli škode zabrániť, postupoval v súlade so všetkými týmito zásadami súdnej praxe a tiež záväzným právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení z 24. februára 2010 sp.zn. 11Co 306/2008. Protiprávne konanie žalovaného 1/ bolo v príčinnej súvislosti so vznikom dopravnej nehody s poukazom na závery znaleckého dokazovania, v zmysle ktorých žalovaný 1/ z hľadiska časového mohol nehode zabrániť pri jazde dovolenou, resp. primeranou rýchlosťou a tiež tým, ak by jazdil pri pravom okraji vozovky a nie čiastočne v protismere. Tento záver nemohli spochybníť ani námietky odvolateľov, že časové zabránenie nehode zo strany žalovaného 1/ označili znalci ako čisto teoretické a tiež tvrdenie znalcov, že jazdu žalovaného 1/ čiastočne v protismere vozovky nemožno z technického hľadiska považovať za nesprávnu, pretože určenie existencie príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním (okolnosťou) a škodou je otázkou právneho posúdenia príslušného súdu a nie znalcom. Odvolací súd sa stotožnil tiež s názorom súdu prvého stupňa, že na vzniku dopravnej nehody sa podieľala aj skutočnosť, že žalovaný 1/ viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu, v dôsledku čoho mal nepochybne zníženú schopnosť bezpečne viesť motorové vozidlo a správne ako aj včas reagovať na kolíznu dopravnú situáciu. Napokon táto skutočnosť bola okresným súdom vyhodnotená ako vedľajšia okolnosť s možným negatívnym dôsledkom na vznik dopravnej nehody. Závery znalcov týkajúcich sa tejto okolnosti vzniku nehody nepovažoval za rozporné ani odvolací súd. K námietkam odvolateľov, že súd bol v konaní viazaný rozhodnutím okresnej prokuratúry, ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi právoplatne zastavené, uviedol, že podľa § 135 ods. 1 O.s.p. súd nie je viazaný uznesením o zastavení trestného

stíhania, pričom dokazovanie vykonané v tomto trestnom konaní nedalo žiadnu odpoveď na otázku príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a vzniknutou škodou na zdraví žalobcu, ani sa netýkalo posúdenia miery účasti účastníkov na vzniknutej škode, ktoré otázky boli predmetom dokazovania v prejednávanej veci. K argumentu týkajúcemu sa záväznosti právoplatného rozsudku Okresného súdu Rožňava č.k. 10 C 465/2002-670, odvolací súd uviedol, že predmetom tohto konania bol nárok spolujazdca žalobcu na náhradu škody síce z tej istej dopravnej nehody avšak posudzovaný v zmysle iných zákonných ustanovení (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka). Keďže nešlo o skutkovo a právne totožný nárok z rovnakého právneho vzťahu, neboli súdy rozhodnutím vydaným v konaní vedenom pod sp.zn. 10 C 465/2002 a v ňom vykonaným dokazovaním viazané.

Uvedený rozsudok odvolacieho súdu napadli dovolaním žalovaní (ďalej aj „dovolatelia“). Prípustnosť dovolania odôvodnili ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p. (účastníkovi sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom), ako dovolací dôvod uviedli aj ustanovenie § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci súdom). Odňatie možnosti konať pred súdom videli dovolatelia v tom, že okresný súd nevykonal dôkazy predpísaným spôsobom a súčasne aj v nepreskúmateľnosti rozhodnutí súdov nižšieho stupňa pre nedostatok dôvodov. Okresný súd postupoval pri vykonaní dôkazu znaleckými posudkami v rozpore s § 129 ods. 1 O.s.p. a tejto povinnosti sa nemohol zbaviť tým, že právna zástupkyňa súhlasila s tým, aby sa znalecké posudky nečítali. Súhrnné čítanie všetkých dôkazov tiež nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na vykonanie listinného dôkazu. V dôsledku tohto nesprávneho procesného postupu súdu im bola odňatá možnosť vyjadriť sa k tomuto dôkazu a vyvrátiť zjavné rozpory medzi jednotlivými dôkazmi. Žalovaní tiež namietali porušenie ustanovení § 40 ods. 1 O.s.p., § 119 ods. 5 O.s.p. a § 118 ods. 2 O.s.p. okresným súdom. Odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa označili za nepreskúmateľné, pretože neobsahovali dôvody, pre ktoré bola určená solidárna zodpovednosť žalovaných a miera 20% ich účasti na spôsobenej škode. Súdy sa podľa ich názoru nevysporiadali s tým, že sa nedala bez pochybností preukázať možnosť žalovaného 1/ zabrániť zrážke vozidiel a nezaoberali sa ani obsahom vyjadrenia znalca MUDr. Ľ. S., PhD., a rozporom medzi znaleckými posudkami MUDr. S. a MUDr. J. Z., ktorého posudok považovali z odborného hľadiska za nesprávny. Súd prvého stupňa nevysvetlil rozpor medzi svojimi dvoma predchádzajúcimi rozhodnutiami s vydaným medzitýmnym rozsudkom, ani rozpor s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Rožňava

z 27. apríla 2009 č.k. 10 C 465/2002-670 a s rozhodnutím Okresnej prokuratúry Košice – okolie zo 7. júla 2000 č. OUV 116/10-2000, ktorým bolo trestné stíhanie voči žalobcovi právoplatne podmiennečne zastavené, čím došlo k porušeniu princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, ako aj k porušeniu ustanovenia § 135 ods. 1, 2 O.s.p. Okresný súd neuviedol najmä ktoré skutočnosti považoval za preukázané, ktoré zostali sporné a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Tieto nedostatky v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa neodstránil ani odvolací súd, ktorý navyše konštatoval, že okresný súd doplnil dokazovanie v zmysle pokynov jeho zrušujúceho uznesenia, čo sa však nestalo. Konanie bolo postihnuté aj tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie, pretože odvolací súd dôkazy interpretoval nepravdivo a nelogicky a oba sudy na základe vykonaných dôkazov dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznili, že zrážku vozidiel a škodu spôsobil žalobca a žalovaný 1/ zrážke ani škode nemohol so 100% istotou zabrániť ani pri dodržaní všetkých svojich povinností. Nesúhlasili ani s právnym posúdením veci podľa ustanovenia § 431 Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov žiadali, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne, aby rozhodnutia súdov nižších stupňov zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu.

Žalobca sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Vedľajšia účastníčka na strane žalovaných sa stotožnila s obsahom a odôvodnením dovolania, ktoré podali a žiadala, aby dovolací súd dovolaniu v celom rozsahu vyhovel.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1.januárom 2015, pretože dovolanie bolo podané pred týmto dátumom)] po zistení, že dovolanie podali včas oprávnené osoby (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpené v súlade s § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu,

ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalovaných nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok dovolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalovaných nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p, ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995). Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor

účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Žalovaní procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. netvrdili a ich existenciu nezistil ani dovolací súd. Prípustnosť ich dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodit'.

Žalovaní v dovolaní výslovne namietali vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ide najmä o právo predniesť (doplniť, či dopĺňovať) návrhy, byť predvolaný na súdne pojednávanie, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci, právo na doručenie rozsudku do vlastných rúk (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj § 101 ods. 1, § 115 O.s.p., § 117 ods. 1, § 123, § 118 ods. 1, § 126 ods. 3, § 131, § 158 ods. 2 O.s.p., § 211, § 215 O. s. p.).

Žalovaní označili za odňatie ich možnosti konať pred súdom nesprávny procesný postup okresného súdu pri vykonaní dokazovania znaleckými posudkami, ktorý spočíval v tom, že súd v rozpore s ustanovením § 129 ods. 1 O.s.p. neprečítal znalecké posudky na pojednávaní, pričom súhrnné čítanie všetkých dôkazov nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na vykonanie listinného dôkazu týmto zákonným ustanovením.

Pod právom na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd vo vzťahu k vykonávaniu dokazovania treba okrem iného rozumieť aj to, že účastníkovi konania musí byť poskytnutá možnosť podieľať sa zákonom ustanoveným spôsobom na dokazovaní, čo znamená dôkazy navrhovať, byť prítomný na vykonávaní dokazovania (§ 122 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) vrátane práva klásť svedkom a účastníkom otázky (§ 126 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku)

a k navrhovaným a už vykonávaným dôkazom sa vyjadrovať podľa § 123 a § 129 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 60/2004).

V zmysle § 129 ods. 1 O.s.p. dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie.

Podľa citovaného ustanovenia sa dôkaz listinou v rámci pojednávania vykoná tak, že predseda senátu buď listinu prečíta alebo oznámi účastníkom konania jej obsah. Spôsob vykonania dôkazu musí byť zaznamenaný v zápisnici o pojednávaní. Zmyslom správneho spôsobu vykonania dôkazu listinou je dať účastníkom možnosť, aby sa vyjadrili k jej obsahu, prípadne vzniesli námietky voči nej. Účastníci tak v súlade so zásadou kontradiktórnosti konania a zásadou „rovnosti zbraní“, majú právo sa vyjadriť k jednotlivým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.). Vyjadrenia účastníkov k vykonanému dôkazu sú potom jedným z podkladov, na základe ktorých súd pri rozhodovaní vo veci samej hodnotí dôkazy.

Podstatou a zmyslom všetkých ustanovení občianskeho súdneho poriadku týkajúcich sa dokazovania a určovania spôsobu vykonania dôkazov je sledovanie naplnenia obsahu práva účastníkov na spravodlivé súdne konanie, ktorého súčasťou je aj právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom a uplatniť tak svoj vplyv na výsledok konania. Inými slovami ide o právo účastníka oboznámiť sa s tými skutkovými otázkami vyplývajúcimi z vykonaných dôkazov, ktoré budú tvoriť základ pre rozhodnutie súdu a umožniť mu následne tieto výsledky dokazovania ovplyvniť. Ak bola táto podstata dokazovania zachovaná, potom formálne nedostatky, ktorých sa súd v rámci vykonania dokazovania dopustí, nemôžu viesť k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom.

Podľa obsahu spisu boli všetky znalecké posudky predložené v konaní doručené do vlastných rúk žalovaných s tým, že im súdom bola vytvorená možnosť oboznámiť sa s ich obsahom a vyjadriť sa k nim. Podľa obsahu zápisnice z pojednávania okresného súdu dňa 30. mája 2013 boli tieto znalecké posudky a ich doplnky súdom označené ako dôkazy v konaní s tým, že právna zástupkyňa žalovaných netrvala na tom, aby boli čítané a rovnako ani ostatní účastníci konania netrvali na tomto spôsobe vykonania dôkazu. Keďže žalovaní, ako aj ich právna zástupkyňa, poznali obsah týchto posudkov, netrvali na ich čítaní a bol im

súdom vytvorený priestor vyjadriť sa k nim na pojednávaní, pričom právna zástupkyňa žalovaných na tomto pojednávaní uviedla, že nemá ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, nemôžu dovolatelia úspešnosť svojho dovolania založiť na rýdzo formálnom tvrdení, že nemali možnosť namietat' obsah znaleckých posudkov (z dôvodu ich neprečítania na pojednávaní), pretože táto námietka nezodpovedá skutočnosti. Napokon žalovaní uplatnili svoj vplyv na výsledok konania aj v rámci riadneho opravného prostriedku, v ktorom vzniesli námietky aj voči obsahu týchto znaleckých posudkov a tieto odvolacie námietky boli odvolacím súdom vecne prejednané.

Keďže účastníci na pojednávaní mali možnosť vyjadriť sa k obsahu znaleckých posudkov, postup súdu pri oboznamovaní s obsahom spisu nenamietali a sami sa vzdali svojho procesného práva vypočúť si obsah dôkazu, prípadné nedodržanie postupu súdu podľa § 129 ods. 1 O.s.p., nemalo za následok odňatie možnosti žalovaným konať pred súdom. Napokon dovolací súd dodáva, že procesné pochybenia súdu, ktorých sa dopustí pri vykonaní dokazovania nedodržaním postupu v zmysle ustanovenia § 129 O.s.p., v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu vykazujú iba znaky tzv. inej procesnej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá ale prípustnosť dovolania nezakladá (vid' napr. sp.zn. 3MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011 a ďalšie).

Dovolací súd nezistil ani existenciu ďalšieho dôvodu prípustnosti dovolania, ktorý mal spočívať v nedodržaní procesného postupu prvostupňovým súdom, vyplývajúceho z ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. (účinného od 15. októbra 2008), podľa ktorého predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli. Cieľom tohto ustanovenia je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť účastníkov už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu.

Ani prípadné porušenie tohto zákonného ustanovenia však ešte bez ďalšieho nezakladá zmätočnosť súdneho rozhodnutia. Ak totiž predseda senátu (samosudca) toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia účastníka konania z jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Porušenie citovaného

zákonného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje účastníka napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy, namietat' prípadný nesprávny procesný postup prvostupňového súdu v podanom odvolaní a pod. Taktiež účastníka nezabavuje jeho základnej procesnej povinnosti vyplývajúcej z ustanovení § 101 ods. 1 a § 120 ods. 1 O.s.p., a to tvrdiť skutkové okolnosti, z ktorých odvodzuje svoje právo alebo povinnosť protistrany, a procesnej povinnosti označiť dôkazy, ktorými chce preukázať pravdivosť ním tvrdených skutočností. Pokiaľ teda sudca určitú okolnosť neuvedie ako spornú, to ešte neznamená, že táto je nesporná a že účastník sa k nej nemá vyjadriť, preukázať ju či vyvrátiť. Napokon porušenie ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. môže mať v konaní za následok vznik iba tzv. inej vady konania (§ 241 ods.2 písm. b/ O.s.p.), nezakladá však bez ďalšieho prípustnosť podaného dovolania.

Dovolatelia namietali porušenie aj ďalších ustanovení Občianskeho súdneho poriadku okresným súdom a to konkrétne § 40 ods. 1 O.s.p. vo vzťahu k náležitostiam zápisnice z pojednávania okresného súdu dňa 30.mája 2013 (č.l. 923 spisu) a nedodržanie postupu podľa ustanovenia § 119 ods. 5 O.s.p. na tomto pojednávaní.

Pokiaľ ide o námietky proti úplnosti alebo zneniu zápisnice o pojednávaní, dovolací súd len poznamenáva, že bez ďalšieho nesprávnosti v zápisnici súdu sami osebe nie sú spôsobilé založiť vadu konania na ktorú dopadá § 237 písm. f/ O.s.p.; v prípade opodstatnenosti týchto námietok by mohlo ísť (nanajvýš) o nedostatky, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou konania vedúcou k nesprávnomu rozhodnutiu vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak len v procesne prípustnom dovolaní, preto sa nimi dovolací súd nezaoberal.

V zmysle ustanovenia § 119 ods. 5 O.s.p. je súd povinný na začiatku nového pojednávania oznámiť obsah prednesov a vykonaných dôkazov. Podľa obsahu zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom dňa 30. mája 2013 súd vykonal dokazovanie oboznámením účastníkov s obsahom listinných dôkazov, postupoval teda v súlade s ustanovením § 119 ods. 5 O.s.p. Zo zápisnice nevyplýva, či súd aj oznámil obsah doterajších prednesov účastníkov, avšak aj keby tomu tak nebolo, porušenie tejto povinnosti nespôsobuje odňatie možnosti účastníkov konať pred súdom v zmysle § 237 O.s.p., pretože tým, že súd neoznámil na začiatku pojednávania obsah doterajších prednesov účastníkov, ktoré boli

v priebehu konania uskutočnené na pojednávaniach v prítomnosti dovolateľa, mu totiž neodníma žiadne procesné oprávnenia v konaní.

Dovolatelia svoju argumentáciu o existencii vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. založili tiež na tvrdení, že rozhodnutia súdov sú nepreskúmateľné a nedostatočné, pričom v nich absentuje vysvetlenie otázok, ktoré boli pre posúdenie veci podstatné.

K tejto námietke dovolací súd odkazuje na stanovisko, ktoré prijalo občianskoprávne kolégium najvyššieho súdu 3. decembra 2015 a je publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktorého právna veta znie : „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

S poukazom na citované stanovisko je vada nepreskúmateľnosti rozhodnutia namietaná dovolateľmi považovaná za tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri napr. sp.zn. 3 MCdo 16/2008 a 6 Cdo 84/2010, 5 MCdo 10/2010, 3 Cdo 166/2012, 4 Cdo 107/2011) prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode len vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (§ 238, § 239, § 237 O.s.p.).

Len v mimoriadnych a ojedinelých prípadoch môže nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu zakladať vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a to napríklad, ak rozhodnutie napadnuté opravným prostriedkom ako celok neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, prípadne vtedy, ak odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má také zásadné nedostatky, ktoré sa svojou povahou, intenzitou, významom a právnymi následkami blížia k „justičnému omylu“. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva totiž princíp právnej istoty môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri Ryabikh proti Rusku, rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku

2009). Po preskúmaní spisu dovolací súd nezistil, že by v prejednávanej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 157 ods. 2 O.s.p., ktorý by bol dôvodom pre uplatnenie (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016.

Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa) spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok.

Z odôvodnení napadnutých rozhodnutí sú zrejmé právne úvahy odvolacieho i prvostupňového súdu (ich vecnou správnosťou sa dovolací súd nezaoberal), ktoré viedli k prijatiu záveru, že žalovaní sú zodpovední za škodu na zdraví žalobcu s mierou ich účasti na nej v rozsahu 20%. Prijatý záver zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlili, čím zároveň ponúkli dostatočné vysvetlenie toho, prečo z právneho hľadiska nebolo možné akceptovať obranu žalovaných ohľadom právneho posúdenia uplatneného nároku. Oba sudy sa podrobným spôsobom vysporiadali s jednotlivými príčinami vzniku škody na zdraví žalobcu, a to tak na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaných, pričom všetky tieto úvahy potom logicky ústili do určenia podielu zodpovednosti žalovaných na spôsobenej škode. Treba uviesť, že otázka určenia účasti žalovaných na strete prevádzok podľa ustanovenia § 431 Občianskeho zákonníka nie je vecou exaktného matematického výpočtu, ale vychádza z logického posúdenia jednotlivých príčin vzniku škody na stranách oboch účastníkov a miery akou sa tá, ktorá okolnosť na ňom podieľala. Na základe tohto vyhodnotenia potom súd autoritatívne ustáli a určí aká je miera zodpovednosti účastníkov na strete prevádzok. Nedôvodná bola aj námietka dovolateľov, že sudy sa v odôvodnení nezaoberali rozporom medzi znaleckými posudkami znalcov z odboru medicíny, keďže tak súd prvého stupňa urobil v poslednom odseku odôvodnenia rozhodnutia a odvolací súd na str. 14-15 odôvodnenia svojho rozhodnutia. Skutočnosť, že s ich názorom žalovaní nesúhlasia, nie je dostatočnou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia.

Žalovaní vzniesli aj množstvo ďalších námietok vo vzťahu k nepreskúmateľnosti odôvodnení rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, v skutočnosti však nimi len vyjadrovali svoj nesúhlas s výsledkom sporu a právnym posúdením veci súdmi. Otázky nastolené dovolateľmi ako sú nesprávne vyhodnotenie výsledkov znaleckého dokazovania a prípadných rozporov medzi nimi, či námietky týkajúce sa (ne)dovoleného spôsobu jazdy žalovaného 1/ a jeho

možností zabrániť dopravnej nehode a tiež tvrdený rozpor súčasného rozhodnutia s predchádzajúcimi meritórnymi rozhodnutiami vydanými v konaní, sú všetko otázkami týkajúcimi sa skutkového a právneho posúdenia veci súdmi. Dovolací súd preto zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Skutočnosť, že žalovaní majú odlišný právny názor než konajúce súdy bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o námietku dovolateľov, že súdy porušili ustanovenie § 135 ods. 1, 2 O.s.p. nerešpektovaním rozhodnutia Okresnej prokuratúry Košice - okolie zo 7. júla 2000 č. OUV 116/10-2000 o zastavení trestného stíhania voči žalobcovi, ako už správne uviedol aj odvolací súd, v občianskom súdnom konaní sú súdy viazané iba rozhodnutím o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt, a to v rozsahu jeho výrokovej časti (nie odôvodnenia), pričom o takéto rozhodnutie v danej trestnej veci nešlo. Navyše v prejednávanej veci súdy nepopierali závery tohto trestného konania, keď akceptovali ako hlavnú príčinu vzniku škody protiprávne konanie žalobcu. Vzhľadom k tej skutočnosti, že podmienky občianskoprávnej zodpovednosti za škodu sú odlišné od podmienok vzniku trestnej zodpovednosti, v občianskom súdnom konaní museli súdy posudzovať širší okruh okolností aj na strane žalovaných, ktoré sa podieľali na vzniku škody (posúdenie možnosti žalovaného zabrániť vzniku dopravnej nehody, spôsob jazdy žalovaného 1/, vplyv alkoholu na jazdu atď.) a ktoré presahovali rámec dokazovania vykonaného pre účely trestného stíhania vedeného voči žalobcovi. Napokon aj v trestnom rozhodnutí nebola vylúčená zodpovednosť žalovaného 1/ v rozsahu priestupku.

Dovolatelia tiež tvrdili, že súdy v konaní porušili princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, keď rozhodli v rozpore s rozsudkom Okresného súdu Rožňava z 27. apríla 2009 č.k. 10 C 465/2002-670 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 7. apríla 2010 sp.zn. 5Co/310/2009, ktorým súd žalobu spolujazdca žalobcu

o náhradu škody z tej istej dopravnej nehody voči žalovaným 1/ a 2/ zamietol v celom rozsahu a zaviazal na jej náhradu výlučne žalobcu.

K imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty (napr. PL. ÚS 36/95 a IV. ÚS 75/09). V právnom štáte musí panovať istota, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06).

Ak ten istý súd v dvoch alebo viacerých skutkovo a právne identických veciach rozhodol odlišne, ide bezpochyby o nežiaduci jav, ktorý opodstatňuje domnienku, že jedno z rozhodnutí je nesprávne. Posúdenie dôvodnosti tejto domnienky si však vyžaduje podrobiť napadnuté rozhodnutie dovolaciemu prieskumu z pohľadu právneho a skutkového posúdenia veci súdmi nižších stupňov, čo je ale možné len za predpokladu procesnej prípustnosti podaného dovolania. Z ustanovení § 236 až 239 O.s.p. nemožno vyvodiť, že by účelom a zmyslom tejto právnej úpravy bolo založiť prípustnosť každého dovolania proti právoplatnému rozhodnutiu odvolacieho súdu len pre jeho nesúlad s niektorým iným rozhodnutím súdu v totožnej veci. Aj keby teda bolo práve dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nesprávne, nezakladala by táto jeho nesprávnosť súčasne prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Keďže sa odvolací súd v rámci odôvodnenia vysporiadal aj s touto odvolacou námietkou žalovaných (viď str.15 napadnutého rozhodnutia), nie je založená prípustnosť dovolania ani z pohľadu nepreskúmateľnosti odôvodnenia tohto neskoršieho rozhodnutia (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Žalovaní v dovolaní napádali aj nesprávne hodnotenie vykonaných dôkazov, dovolací súd k tejto námietke poukazuje na judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97). V rámci občianskeho súdneho konania platí zásada voľného hodnotenia dôkazov zakotvená v ustanovení § 132 O.s.p., ktorá znamená, že dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Pri uplatnení zásady voľného hodnotenia dôkazov súd v zásade nie je obmedzovaný právnymi

predpismi, ako má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Iba výnimočne zákon súdu ukladá určité obmedzenie pri hodnotení dôkazov (napr. § 133, § 134, § 135 O.s.p.). Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa; skutkové závery tohto súdu je oprávnený dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 ods. 3 až 5 O.s.p.). Súd rozhodujúci o dovolaní nepreskúmava správnosť a úplnosť skutkových zistení súdov nižších stupňov, už len z toho dôvodu, že v konaní o tomto opravnom prostriedku nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy; na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu totiž nemá možnosť dôkazy sám vykonávať (§ 243a ods. 2 veta druhá O.s.p.). Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Námietky dovolateľov v tomto smere tak z hľadiska prípustnosti podaného dovolania neboli právne významné a dovolací súd sa nimi nemohol zaoberať.

S poukazom na vyššie uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postup ani rozhodnutia súdov v prejednávanvej veci nemali za následok odňatie možnosti účastníkov konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovolatelia tiež namietali tzv. inú vadu konania v zmysle § 241 ods.2 písm. b/ O.s.p., ktorá síce je relevantným dovolacím dôvodom avšak v súlade s konštantnou judikatúrou najvyššieho súdu nezakladá procesnú prípustnosť podaného dovolania (viď R 37/1993 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). Tento dovolací dôvod je možné úspešne uplatniť iba v procesne prípustnom dovolaní, čo však nie je prípad prejednávanvej veci.

Napokon dovolatelia tvrdili, že napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Aj nesprávne právne posúdenie veci je dovolacím dôvodom uplatniteľným len v procesne prípustnom dovolaní (viď R 54/2012 a tiež ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania. I keby teda tvrdenia

žalovaných boli opodstatnené (dovolaací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), mali by za následok nanajvýš vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či konanie je postihnuté tzv. inou vadou a tiež či odvolaací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné, o taký prípad ale v tomto dovolacom konaní nešlo.

Keďže procesná prípustnosť dovolania žalovaných nevyplýva z ustanovenia § 238 ani z § 237 O.s.p., dovolaací súd odmietol ich dovolanie ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné (§ 243b ods. 5 O.s.p. a § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si ju neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2016

JUDr. Helena Haukvitzová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová